

Številka: 611-01/13-008/

Datum: 15. 1. 2014

Na podlagi 42., 126. in 142. člena Poslovnika Državnega zbora je Odbor za kulturo kot matično delovno telo pripravil naslednje

POROČILO

k Predlogu Zakona o enotni ceni knjige (ZECK), druga obravnava, EPA 1587-VI.

Odbor za kulturo je na 7. redni seji 14. 1. 2014 obravnaval Predlog Zakona o enotni ceni knjige (ZECK), ki ga je Državnemu zboru v obravnavo predložila Vlada.

Zakonodajno-pravna služba (ZPS) je predloženi zakon proučila z vidika njegove skladnosti z Ustavo in pravnim sistemom ter z zakonodajno-tehničnega vidika in dala pripombe k **1., 2., 3., 4., 5., 6., 7., 8., 9., 10. in 11. členu.**

Komisija Državnega sveta za kulturo, znanost, šolstvo in šport je v svojem mnenju, ki ga je na seji predstavil dr. Zoran Božič, kot pomembno izpostavila načela zaščite slovenske knjige kot javne dobrine posebnega kulturnega pomena za razvoj slovenskega jezika in celostni razvoj slovenske družbe. Poudarili so nujnost dostopa do knjige vseh končnih kupcev in bralcev v določenem časovnem obdobju, saj se s tem knjižna produkcija zavaruje pred pretirano komercializacijo. Komisija je podprla prizadevanje za bolj načrtovan pristop k zagotavljanju razvoja slovenske knjige, kar bi posledično vodilo v promocijo slovenskega jezika, kulture in identitete. Komisija je ugotovila, da predlog zakona posebej ne izpostavlja strokovne in znanstvene literature, ki je v rabi na visokošolskih in znanstvenih inštitucijah. Poleg tega so menili, da predlagano šestmesečno obdobje enotne cene knjige pomeni prekratko obdobje, da bi zakon imel pozitivne učinke, zato na podlagi prakse v tujini predlagajo obdobje enotne cene knjige za najmanj dvanajst mesecev od dneva začetka prodaje.

V poslovniškem roku so bili vloženi naslednji amandmaji:

- Poslanske skupine koalicije (PS - Poslanska skupina Pozitivna Slovenija, SD Poslanska skupina Socialnih demokratov, DL - Poslanska skupina Državljsanske liste, DeSUS - Poslanska skupina Demokratične stranke upokoјencev Slovenije) k: **2., 4., 5., 6., 7., 8., 9., 10. in 11. členu.**

* * *

Pri delu Odbora so sodelovali: minister za kulturo dr. Uroš Grilc, predstavnik Državnega sveta dr. Zoran Božič, direktor Javne agencije za knjigo Aleš Novak, vodja

Zbornice knjižnih založnikov in knjigotržcev pri Gospodarski zbornici Slovenije Zdravko Kafol in predstavnica Zakonodajno-pravne službe mag. Saša Bricelj Podgornik.

Minister dr. Uroš Grilc je povedal, da Predlog Zakona o enotni ceni knjige (v nadaljevanju Predlog zakona) izraža večletno željo večine slovenskih založnikov po reguliranju slovenskega knjižnega trga. Na podlagi natančnih podatkov glede števila izdanih knjig, naklade, povprečne cene knjig, njihove prodaje in izposoje v knjižnicah je ocenil, da je slovenski knjižni trg kvaliteten, raznovrsten, a se trenutno sooča s težavami tudi na podlagi dvojne narave knjige, saj je knjiga razumljena kot kulturno blago, a hkrati tudi tržna dobrina. Namen Predloga zakona je po besedah ministra zagotoviti transparentno ceno knjige v šestmesečnem časovnem obdobju od začetka prodaje na vseh prodajnih mestih. Poudaril je, da minimalno reguliranje knjižnega trga prek zagotavljanja enotne cene knjige v določenem časovnem obdobju poznajo številne evropske države, slovenski Predlog zakona pa se približuje francoskemu modelu, vendar upošteva specifične okolja. Dejal je, da instrument enotne cene knjige prinaša stabilnost v delovanju slovenskega knjižnega in založniškega trga, omogoča enotno ceno ne glede na prodajno mesto v šestmesečnem obdobju. Menil je, da gre za kratko časovno obdobje, zato se ne posega v konkurenčno okolje, poleg tega pa se zoži tudi obseg izjem, ki bi v daljšem obdobju gotovo nastale. Omenil je tudi, da Predlog zakona opredeljuje tudi izjeme, za katere enotna cena knjige v prvem šestmesečju ne bi veljala, in sicer ob naročilu celotne zbirke ali serije, za plačila v prednaročilu, za prodajo uvoženih knjig v tujem jeziku (razen potrjenih učbenikov), za avtorske izvode, izvode, namenjene založnikom in knjigotržcem za interno uporabo ter izvajalcem javnega interesa v knjižnični dejavnosti (npr. splošnim knjižnicam), za nakup nadomestnih izvodov, za nakup izvodov v času knjižnih sejmov in ob predstavitvenih dogodkih. Ob koncu je poudaril, da se dolgoročno pričakujejo pozitivni učinki Predloga zakona ne samo na področju zaščite javnega interesa slovenske kulture, temveč tudi na področju spodbude že sedaj bogate slovenske knjižne produkcije, saj naj bi Predlog zakona omogočal boljši in preglednejši dostop do knjig, posledično pa vplival tudi na boljši položaj avtorjev.

Predstavnica Zakonodajno-pravne službe je pojasnila, da je večina pripomb mnenja ZPS upoštevanih z amandmaji koalicijskih poslanskih skupin, opozorila pa je, da se s Predlogom zakona posega v svobodno oblikovanje cen na trgu, ki jo zagotavlja ustava v 74. členu. S pravno-sistemskega vidika je bilo opozorjeno tudi na to, da pomeni predlagana ureditev odstop od sistemske ureditve področja kontrole cen, ki ga sicer ureja Zakon o preprečevanju omejevanja konkurence. Opozorjeno je bilo tudi, da bi bilo smotno uskladiti Predlog zakona tudi z določili glede nadzora cen, ki ga ureja Zakon o kontroli cen.

Direktor Javne agencije za knjigo je izrazil podporo Predlogu zakona predvsem z vidika, da enotna cena knjige v prvem šestmesečju zagotavlja potrošniku varen nakup. Menil je, da Predlog zakona prinaša tudi druge že omenjene pozitivne učinke tako na področju pričakovane povečane prodaje kvalitetne knjižne produkcije, pozitivne učinke pa naj bi imel tudi za avtorje ter predvsem za knjigarne, ki bodo tako ohranjale funkcijo zbirališč in prostorov izvajanja kulturnih programov. Povedal je, da Predlog zakona Javni agenciji za knjigo nalaga spremljanje knjižnega trga tudi prek evidentiranja prodaje izvodov prvega prodajnega dne, pri čemer se bo vzpostavljala podatkovna baza, ki bo rabila za spremljanje in posledično oblikovanje ustreznih razvojnih politik na tem področju.

Vodja Zbornice knjižnih založnikov in knjigotržcev pri Gospodarski zbornici Slovenije je v imenu večine predstavnikov založnikov in knjigotržcev pozdravil pripravljenost za sprejem Predloga zakona, saj pomeni začetek urejanja založniškega trga, ki je bil že dolgo pričakovan. Poudaril je, da je opazen trend upada založniške panoge, zato je treba s posebnimi ukrepi spodbujati razvoj knjižnega trga. Ob tem je

poudaril potrebo po sprotne in kontinuiranem evalviranju podatkov, ki jih Predlog zakona predvideva.

V razpravi članic in članov ter drugih vabljenih je bila izražena podpora Predlogu zakona z vidika spodbujanja razvoja in širjenja produkcije slovenskega knjižnega trga, mestoma pa so bili podani dvomi, da šestmesečno obdobje prodaje knjig po enotni ceni ne bo prinesel dovolj vidnih rezultatov predvsem z vidika porasta kupovanja knjig. Prav tako so bili izraženi pomisleki glede določitve enotne cene knjige in s tem posledično omejevanja svobodnega oblikovanja cen na trgu.

Predlagatelj je v razpravi dodatno pojasnil, da izkušnje drugih držav po uvedbi enotne cene knjige v določenem obdobju kažejo na pozitivne učinke na področju stabilizacije založniškega trga, omogoča obstoj knjigotrške mreže, kažejo pa se tudi trendi povečanja prodaje knjig. Bistveno je, da se z mehanizmom enotne cene knjig tako izogne preračunavanju posameznih knjigotržcev, ki skušajo znižati izhodiščno ceno knjig.

* * *

Po končani razpravi o posameznih členih Predloga zakona je Odbor sprejel amandmaje:

- PS - Poslanska skupina Pozitivna Slovenija, SD - Poslanska skupina Socialnih demokratov, DL - Poslanska skupina Državlanske liste, DeSUS - Poslanska skupina Demokratične stranke upokoјencev Slovenije) k : **2., 4., 5., 6., 7., 8., 9., 10. in 11. členu.**

Odbor ni oblikoval svojih amandmajev.

* * *

Odbor je v skladu s 128. členom Poslovnika Državnega zbora glasoval o členih Predloga zakona in jih sprejel.

Glede na sprejete amandmaje je na podlagi prvega odstavka 133. člena Poslovnika Državnega zbora Odbor pripravil besedilo Dopolnjenega predloga zakona, v katerega so vključeni sprejeti amandmaji. Dopolnjeni predlog zakona je sestavni del tega poročila.

* * *

Za poročevalko Odbora na seji Državnega zbora je bila določena predsednica Odbora mag. Majda Potrata.

podsekretarka
dr. Katja Jerman, l.r.

mag. Majda Potrata
predsednica

DOPOLNJEN PREDLOG ZAKONA

o spremembah in dopolnitvah
Zakona enotni ceni knjige (ZECK).

1. člen

(vsebina in namen zakona)

Ta zakon ureja delovanje knjižnega trga in časovno omejeno cenovno stabilnost in predvidljivost pri prometu s knjigo. S tem zakonom se zagotavljajo enotni osnovni tržni pogoji za dostopnost široke ponudbe knjig končnim kupcem, v obdobju določenim z zakonom.

2. člen

(pomen izrazov)

Posamezni izrazi, uporabljeni v tem zakonu, imajo naslednji pomen:

- knjiga je javnosti namenjena tiskana ali z drugimi tehničnimi sredstvi izdelana publikacija z besedilom, ilustracijami ali drugače oblikovanim sporočilom. Navadno izide v enem kosu, enem zvezku ali v vnaprej določenem številu zvezkov. Knjiga je objavljena na fizičnem nosilcu (tiskani ali drugi mediji) oziroma dostopna na računalniških omrežjih ali svetovnem spletu. Knjiga ima ceno, določeno v skladu s tem zakonom, namenjena je prodaji in je opremljena z oznako ISBN v skladu z zakonom, ki ureja obvezni izvod publikacij;
- založniki so založniki po zakonu, ki ureja obvezni izvod publikacij;
- knjigotržci so pravne osebe zasebnega in javnega prava, samostojni podjetniki posamezniki in posamezniki, ki samostojno opravljajo dejavnost, ki se ukvarjajo s prodajo knjig v katerikoli obliki (založbe, društva, javni in zasebni zavodi, uvozniki, knjigarne, trgovine, prodajni kioski, prodajni centri, ki so specializirani ali nespecializirani za prodajo knjig, spletne knjigarne in prodajalci, knjižni klubi, telefonski studii, antikvariat, samozaložniki, akviziterji in druga prodajna mesta knjige);
- končni kupci so fizične in pravne osebe, ki nakup opravljajo za lastne potrebe in ne zaradi nadaljnje prodaje;
- enotna cena je enotna maloprodajna cena (prodajna cena z davkom na dodano vrednost);
- knjižni sejem je glede na trajanje in program zaključena prireditev, na kateri sodeluje najmanj pet založnikov in ki traja največ 10 zaporednih dni.

3. člen

(temeljna načela)

Temeljna načela tega zakona, so:

- načelo zaščite slovenske knjige kot javne dobrine posebnega kulturnega pomena za razvoj posameznika, družbe in države ter za razvoj slovenskega jezika,
- načelo maksimalne in enakopravne dostopnosti slovenske knjige za vse končne kupce na celotnem območju Republike Slovenije,
- načelo enakosti kupcev knjig, tako da bodo v obdobju, ki ga predpisuje zakon, lahko kupili določen knjižni naslov po enaki ceni ne glede na način in kraj nakupa,
- načelo prirejenosti interesov vseh deležnikov v knjižni verigi, tako da so avtorji, založniki, knjigotržci, knjižnice in končni kupci v optimalnih medsebojnih razmerjih.

4. člen

(zavezanci)

Založniki so dolžni za namen prodaje končnim kupcem določiti knjigi enotno ceno v skladu s tem zakonom, knjigotržci pa so dolžni pri prodaji končnim kupcem tako določeno enotno ceno upoštevati v skladu s tem zakonom.

5. člen

(enotna cena)

(1) Založnik oziroma založnica (v nadaljnjem besedilu: založnik) določi knjigi enotno ceno in jo označi v skladu z zakonom, ki ureja obvezni izvod publikacij.

(2) Enotno ceno knjige iz prejšnjega odstavka založnik prijavi Javni agenciji za knjigo Republike Slovenije najmanj dan pred dnevom začetka prodaje knjige. Prijava vsebuje podatke o naslovu knjige, enotni ceni knjige in dnevnu začetka prodaje knjige. Podatki o knjigi iz prejšnjega stavka so javno dostopni z dnevom začetka prodaje knjige.

(3) Javna agencija za knjigo Republike Slovenije vodi o podatkih iz prejšnjega odstavka evidenco, ki jo objavi na svoji spletni strani. Ostale podatke o knjigi Javna agencija za knjigo Republike Slovenije po uradni dolžnosti pridobi od Narodne in univerzitetne knjižnice Ljubljana.

(4) Enotna cena knjige iz tega člena velja za vse končne kupce, pod enakimi pogoji in sočasno na celotnem ozemlju Republike Slovenije za obdobje šestih mesecev od dneva začetka prodaje knjige.

(5) Enotna cena knjige pri prodaji na daljavo lahko vključuje stroške dostave končnemu kupcu.

6. člen

(popusti)

(1) Založnik lahko v času trajanja enotne cene knjige za vse končne kupce, pod enakimi pogoji ter sočasno na celotnem ozemlju Slovenije, določi popuste v naslednjih primerih:

- za naročilo cele zbirke ali serije, v kateri je naslov izšel,
- za naročilo in plačilo pred izidom v prednaročilu.

(2) Založnik lahko v času trajanja enotne cene knjige določi tudi naslednje popuste pod posebnimi pogoji:

- na knjižnih sejnih, kjer lahko založnik ponudi do vključno dvajset odstotni sejemski popust,
- na predstavitvenih dogodkih določene knjige, kjer lahko založnik ali knjigotržec oziroma knjigotržka (v nadaljnjem besedilu: knjigotržec) ponudi do vključno dvajset odstotni popust, ki je vezan na predstavljeno knjigo ter na dan in lokacijo dogodka.

7. člen

(izjeme)

Ta zakon se ne uporablja pri prodaji:

- uvoženih knjig v tujem jeziku, razen potrjenih šolskih učbenikov,
- avtorjem njihovih knjig za lastno uporabo, založnikom in knjigotržcem za interno rabo in izvajalcem knjižnične dejavnosti kot javne službe, kakor so opredeljeni z zakonom, ki ureja področje knjižničarstva,
- nadomestnih izvodov, če so bile knjige uničene ali imajo kakšno drugo napako.

8. člen

(nadzor nad izvajanjem)

Nadzor nad izvajanjem tega zakona opravlja inšpektor, pristojen za trg.

9. člen

(posebni inšpekcijski ukrepi)

(1) Če pristojni inšpektor ugotovi, da je založnik v nasprotju z določbo 4. člena tega zakona založil knjigo brez upoštevanja določb 5. ali 6. člena tega zakona, lahko z odločbo prepove nadaljnjo distribucijo oziroma prodajo te knjige, dokler zavezanec njene prodaje ne uskladi z navedenimi določbami.

(2) Če pristojni inšpektor ugotovi, da knjigotržec v nasprotju z določbo 4. člena tega zakona ponuja knjigo na trgu brez upoštevanja določb 5. ali 6. člena tega zakona, lahko z odločbo prepove nadaljnjo distribucijo oziroma prodajo te knjige na posameznih prodajnih mestih, kjer prihaja do kršitve, dokler zavezanec njene prodaje ne uskladi z navedenimi določbami.

(3) Pristojni inšpektor v primerih iz prvega ali drugega odstavka tega člena odredi umik knjig iz prodaje oziroma distribucije. Če zavezanec v roku, ki ga določi inšpektor, ne umakne knjig iz prodaje oziroma distribucije, tako odstranitev odredi inšpektor na stroške zavezanca.

KAZENSKÉ DOLOČBE**10. člen**

(globe)

(1) Z globo od 500 do 2.000 eurov se kaznuje za prekršek založnik za knjigo, pri kateri v nasprotju s 4. členom tega zakona ne upošteva določb 5. ali 6. člena tega zakona.

(2) Z globo od 500 do 2.000 eurov se kaznuje za prekršek knjigotržec za knjigo, pri kateri v nasprotju s 4. členom tega zakona ne upošteva določb 5. ali 6. člena tega zakona.

(3) Z globo od 100 do 500 eurov se za prekršek iz prejšnjih dveh odstavkov kaznuje odgovorna oseba založnika oziroma knjigotržca.

PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE**11. člen**

(člen je črtan)

12. člen

Založniki in knjigotržci so dolžni svoje poslovanje uskladiti z določbami tega zakona v roku šestih mesecev od dneva njegove uveljavitve. Določbe tega zakona se ne uporabljajo za knjige, izdane pred potekom tega roka.

13. člen

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.